

Rektor

Dato
08.05.2017Referanse
2017/7976/HAVARDOT

Notat

Til: Rektor Gunnar Bovim

Kopi til:

Fra: Avdeling for studieadministrasjon

Signatur:

Rektor vedtak: Retningslinjer realkompetanse

Opptak basert på realkompetanse er hjemlet i lov om universiteter og høyskoler (UHL) § 3-6 (2) med tilhørende forskrift om opptak til høgre utdanning (Nasjonal opptaksforskrift) § 3-1 . I forskrift om opptak til studier ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet § 13 omhandles realkompetanse og rektor fastsetter retningslinjer for realkompetanse jf § 13 (4)

Med denne hjemmel vedtar rektor vedlagte retningslinjer for opptak basert på realkompetanse ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet.

De fire lærestedene som inngikk i NTNU fusjonen har tidligere hatt fire ulike retningslinjer og praksis. Reviderte retningslinjer har vært ute på høring til fakultetene og studentene. Det er gjort en mindre justering da enkelte studiers egenart ikke krever matematikk. Det er derfor innarbeidet at matematikk på videregående nivå skal inngå for å være kvalifisert for realkompetanse der det er hensiktsmessig. Justeringen er drøftet i fakultetsforum og følger vedlagt.

Realkompetansevurdering vil alltid være en individuell skjønnsmessig vurdering av søkers forutsetning til å bli tatt opp på studiet, men ut fra en likebehandlingsprinsipp ligger retningslinjene til grunn.

Vedtatt dato: 19.05.2017

Rektor

Vedlegg: Retningslinjer for realkompetanse ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet

---

Postadresse	Org.nr. 974 767 880	Besøksadresse	Telefon	Saksbehandler
7491 TRONDHEIM	E-post: postmottak@ntnu.no http://www.ntnu.no	Høgskoleringen 5, Realfagbygget, Blokk E, 4. etg.	+47 73 59 50 00 Telefaks +47	Håvard Ravn Ottesen Tlf: +47

Adresser korrespondanse til saksbehandlerne. Husk å oppgi referanse.

Retningslinjer for realkompetansevurdering ved opptak til Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU)

1) Hjemmelsgrunnlag

Disse retningslinjene gjelder ved opptak til studiepoengsgivende utdanninger (grunn- og videreutdanninger og enkeltemner) ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU).

Realkompetanse kan gis søkere som fyller minst 25 år i opptaksåret og som ikke på annen måte dekker opptaksgrunnlaget. Grunnlaget for opptak basert på realkompetanse er hjemlet i lov om universiteter og høyskoler (UHL) § 3-6 (2)¹ med tilhørende forskrift om opptak til høgre utdanning (Nasjonal opptaksforskrift) § 3-1². I forskrift om opptak til studier ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (Opptaksforskriften NTNU) § 13³ heter det:

(1) Rektor kan gi søkere som ikke kan dokumentere generell studiekompetanse og som er 25 år eller eldre i opptaksåret, opptak til studieprogram eller enkeltemner dersom de på bakgrunn av realkompetansevurdering har de nødvendige faglige forutsetninger for å gjennomføre det aktuelle studiet.

(2) Realkompetanse kan tilkjennes på grunnlag av kunnskaper søker har fått gjennom lønnet og ulønnet arbeid, organisasjonsarbeid, utdanning eller på annen måte.

(3) Når opptaket er basert på realkompetanse, må søkere også dekke spesielle opptakskrav som er fastsatt for det enkelte studium. Annen utdanning eller dokumentasjon av kunnskaper kan godkjennes som likeverdig. Muligheten til realkompetansevurdering gjelder ikke når det er stilt krav om bestemt faglig nivå med forskriftsfestede karakter- eller poengkrav. Disse må oppfylles av det faglige nivået på søkerens videregående opplæring.

(4) Rektor kan, innenfor forskrift om opptak til høyere utdanning, fastsette retningslinjer for dokumentasjon og vurdering av realkompetanse.

Dette dokumentet regulerer retningslinjene som i punkt (4) over.

2) Definisjon

Hovedregelen for opptaksvurderingen er at søker dekker opptakskravet gjennom formell kompetanse. Ved ordinært opptak til grunnstudier er dette til vanlig fullført videregående opplæring som dekker opptaksgrunnlaget. Spesifikke fagkrav til enkeltutdanninger som må være dekket før opptak kan ikke realkompetansevurderes, slike fagkrav skal være dekket gjennom formell kompetanse.

NTNU viser til Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang lærings (NKR) sin definisjon av realkompetanse⁴, som følger:

Realkompetanse	all kompetanse som er tilegnet gjennom formell, ikke-formell eller uformell læring
Formell kompetanse	En kvalifikasjon er et formelt læringsutbytte på et visst nivå, godkjent av en instans og som kan dokumenteres. I Norge betegnes en kvalifikasjon oftest som formell kompetanse.

¹ <https://lovdata.no/lov/2005-04-01-15/§3-6>

² <https://lovdata.no/SF/forskrift/2017-01-06-13/§3-1>

³ <https://lovdata.no/forskrift/2016-08-25-1051/§13>

⁴ <http://www.nokut.no/no/Fakta/Det-norske-utdanningsystemet/Nasjonalt-kvalifikasjonsrammeverk-for-livslang-laring/Begreper/>

Ikke-formell kompetanse	Ikke-formell kompetanse er resultatet av organisert læring som har funnet sted på ikke-formelle læringsarenaer (frivillig sektor, læring på arbeidsplassen, private kurstilbydere osv.). Opplæringstilbudet er ikke bundet av offentlige fag-/ læreplaner, men dokumenteres gjerne med et kursbevis.
Uformell kompetanse	Uformell kompetanse er resultatet av ikke organisert læring som har funnet sted utenfor det formelle systemet. Læringsaktiviteten kan karakteriseres som hverdagslæring fra de ulike situasjoner en person deltar i gjennom hjem, skole, arbeidsliv og samfunnsdeltakelse. Kompetanse kan dokumenteres gjennom en individuell utfylling av et dokument for kompetansekartlegging.

3) Opptakskrav

Realkompetansen må vise tilstrekkelige basalferdigheter i norsk, engelsk og eventuelt matematikk for å kunne gjennomføre studiet er som gjelder for alle studier hvor det er krav om generell studiekompetanse.

I tillegg gjelder det for utdanninger innen følgende utdanningsområder følgende:

- *Historie, religion, kultur- og idefag*, basalferdigheter i historie
- *Pedagogiske fag og samfunnsfag og psykologi*, basalferdigheter i samfunnsfag
- *Teknologi, sivilingeniør, ingeniør og arkitekt*, basalferdigheter i naturfag

Beskrivelse av basalferdigheter fremgår som vedlegg til disse retningslinjer.

Enkelte utdanninger ved NTNU har i tillegg spesielle opptakskrav jf. bestemmelser i nasjonal opptaksforskrift og tilhørende rundskriv. De spesielle opptakskravene kan ikke realkompetansevurderes og skal alltid dekkes gjennom formell kompetanse.

I skjønnsutøvelsen skal det alltid vurderes ut ifra om søker har realkompetanse et nivå tilsvarende videregående skole studiespesialiserende. Formell kompetanse på lavere nivå, til eksempel ikke fullført videregående opplæring vil vanligvis være på nivå 3 jf nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk og må suppleres med ikke-formell og uformell kompetanse. Normalt vil det være minimum fem års yrkespraksis.

4) Rangering

Søkere kan ikke poengberegnes, men blir skjønsmessig vurdert og plassert i rangeringsrekkefølgen ut fra en totalvurdering av søkers formelle, ikke formelle og uformell kompetanse.

Formell kompetanse skal gis forholdsvis uttelling før skjønnen fastsettes.

Kvalifiserte søkere vurderes opp mot aktuell opptaksgrense ved opptak. Å være kvalifisert søker medfører initialt at søker gis uttelling tilsvarende minste mulige opptaksgrunnlag tilsvarende karakteren 2 - to.

Formell kompetanse

Søkers formelle kompetanse blir søkt vurdert vektet mot formell kompetanse som ligger til grunn for generell studiekompetanse.

Ikke formell kompetanse

Søkers ikke formelle kompetanse blir skjønsmessig vektet mot formell kompetanse som ligger til grunn for generell studiekompetanse.

Uformell kompetanse

Praksis og erfaring utover minstekravet gis skjønnsmessig uttelling i rangeringen, men ikke slik at det være en fordel for realkompetasesøker jamfør tilsvarende søker med generell studiekompetanse.

5) Dokumentasjon

Søker legger ved dokumentasjon på sin realkompetanse elektronisk gjennom søknadsportalen søker benytter.

Formell kompetanse

Søkers formelle kompetanse dokumenteres gjennom vitnemål, kompetansebevis fra videregående skole, ev den myndighet som utferdiger denne dokumentasjon.

Ikke formell kompetanse

Søkers ikke-formelle kompetanse dokumenteres gjennom kursbevis eller tilsvarende fra riktig instans.

Uformell kompetanse

Her inngår både yrkeskompetanse ervervet gjennom arbeidsdeltagelse og opparbeidet kompetanse gjennom frivillig deltagelse i organisasjoner med videre.

Yrkeskompetanse

Lønnet arbeid dokumentere med arbeidsattest der det fremgår startdato og ev sluttdato for arbeidsforholdet, hvor stort omfang stillingen er, i timer per uke eller i stillingsprosent.

Selvstendig næringsdrivende dokumenterer omfang med attest fra Skatteetaten og foretaksregisteret.

Organisasjonserfaring / omsorgsarbeid

Ulønna frivillig arbeid dokumenteres med attest fra aktuell forening / lag hvor der det står startdato og ev sluttdato for organisasjonsarbeidet, og hvor stort omfang engasjementet innebærer, i timer per uke eller i stillingsprosent

Omsorgsarbeid dokumenteres med bostedsattest fra Skatteetaten for søker og barn som viser at de har bodd på samme adresse, eller attest fra lege eller lignende som viser omsorgsarbeid for nært familiemedlem.

6) Begrensning av vedtak

Vedtak om realkompetanse gjelder i utgangspunktet også for senere år, men vedtaket har uansett kun gyldighet i henhold til studiet slik det gjennomføres på vurderingstidspunktet. Ved betydelige endringer i fag-, studie- eller rammeplaner, forbeholder NTNU seg rett til å foreta ny vurdering og eventuelt å endre vedtaket.

Rangering på grunnlag av realkompetanse har bare gyldighet for det året søknaden behandles.

Vedlegg til retningslinjer

Beskrivelse av basalferdigheter som er aktuelle for realkompetanse.

Norsk

For å dekke norskkravet må søker inneha

Formell kompetanse	Gjennom avlagt 393 timer norsk i kunnskapsløftet / 14 uketimer i reform 94 eller eldre. Gjennom andre formelle prøver som dekker norsk for søkere ved opptak til høyere utdanning.
Ikke-formell kompetanse	Andre tilbydere av norskopplæring som ikke er listet opp under formell kompetanse.
Uformell kompetanse	Opparbeidet norskkferdigheter gjennom deltagelse i yrkesliv, samfunns- og organisasjonsarbeid.

Norsk fra fullført yrkesfaglig videregående skole er utilstrekkelig omfang til å dekke det formelle norskkravet. Tilsvarende gjelder også ev norsk opplæring på fagskole. Resterende må dekkes med enten ikke-formell eller uformell kompetanse. Normalt kan femårs yrkespraksis attestert fra arbeidsgiver kunne dekke det uformelle kravet.

Engelsk

For å dekke engelskkravet må søker inneha

Formell kompetanse	Gjennom avlagt 140 timer norsk i kunnskapsløftet / 5 uketimer i reform 94 eller eldre. Gjennom andre formelle prøver som dekker engelsk for søkere ved opptak til høyere utdanning.
Ikke-formell kompetanse	Andre tilbydere av engelskopplæring som ikke er listet opp under formell kompetanse.
Uformell kompetanse	Opparbeidet engelskferdigheter gjennom deltagelse i yrkesliv, samfunns- og organisasjonsarbeid.

Søkere med yrkesfaglig utdanning etter kunnskapsløftet vil normalt dekke 140 timers krav i engelsk etter fullført første skoleår. Søkere uten denne bestått, må dekke det gjennom ikke-formell eller uformell kompetanse. Normalt kan femårs yrkespraksis attestert fra arbeidsgiver kunne dekke det uformelle kravet.

Matematikk

For å dekke matematikkkravet må søker inneha

Formell kompetanse	Gjennom avlagt 224 timer matematikk i kunnskapsløftet / 5 uketimer i reform 94 eller eldre. Gjennom andre formelle prøver som dekker matematikk for søkere ved opptak til høyere utdanning.
Ikke-formell kompetanse	Andre tilbydere av matematikkopplæring som ikke er listet opp under formell kompetanse.
Uformell kompetanse	Opparbeidede matematikkferdigheter gjennom deltagelse i yrkesliv, samfunns- og organisasjonsarbeid.

Søkere med matematikk fra yrkesfaglig videregående skole har utilstrekkelig omfang til å dekke det formelle kompetansekravet. Normalt kan femårs yrkespraksis attestert fra arbeidsgiver kunne dekke det uformelle kravet.

Historie

For å dekke historiekravet for historie, religion, kultur- og idéfag ved universitetet må søker inneha

Formell kompetanse	Gjennom avlagt 140 timer historie i kunnskapsløftet / 4 uketimer nyere historie i reform 94 eller eldre. Gjennom andre formelle prøver som dekker historie for søkere ved opptak til høyere utdanning.
Ikke-formell kompetanse	Andre tilbydere av historiepplæring som ikke er listet opp under formell kompetanse.
Uformell kompetanse	Opparbeidede historiekunnskaper gjennom deltagelse i yrkesliv, samfunns- og organisasjonsarbeid.

Normalt kan fem års yrkespraksis dokumentert fra arbeidsgiver hvor det fremgår relevant praksis være dekkende for historiekravet.

Samfunnsfag

For å dekke historiekravet for pedagogiske fag og samfunnsfag og psykologi ved universitetet må søker inneha

Formell kompetanse	Gjennom avlagt 84 timer samfunnsfag i kunnskapsløftet / 2 uketimer samfunnslære i reform 94 eller eldre. Gjennom andre formelle prøver som dekker samfunnsfag for søkere ved opptak til høyere utdanning.
Ikke-formell kompetanse	Andre tilbydere av samfunnsfaglige kompetanse som ikke er listet opp under formell kompetanse.
Uformell kompetanse	Opparbeidede samfunnsfaglige kunnskaper gjennom deltagelse i yrkesliv, samfunns- og organisasjonsarbeid.

Normalt kan fem års yrkespraksis dokumentert fra arbeidsgiver hvor det fremgår relevant praksis være dekkende for samfunnsfagskravet.

Naturfag

For å dekke naturfagskravet for teknologi, sivilingeniør, ingeniør og arkitektur ved universitetet må søker inneha

Formell kompetanse	Gjennom avlagt 140 timer naturfag i kunnskapsløftet / 4 uketimer naturfag i reform 94 eller eldre. Gjennom andre formelle prøver som dekker naturfag for søkere ved opptak til høyere utdanning.
Ikke-formell kompetanse	Andre tilbydere av naturfaglig kompetanse som ikke er listet opp under formell kompetanse.
Uformell kompetanse	Opparbeidede naturfagskunnskaper gjennom deltagelse i yrkesliv, samfunns- og organisasjonsarbeid.

Normalt kan fem års yrkespraksis dokumentert fra arbeidsgiver hvor det fremgår et relevant praksis være dekkende for naturfagskravet.

